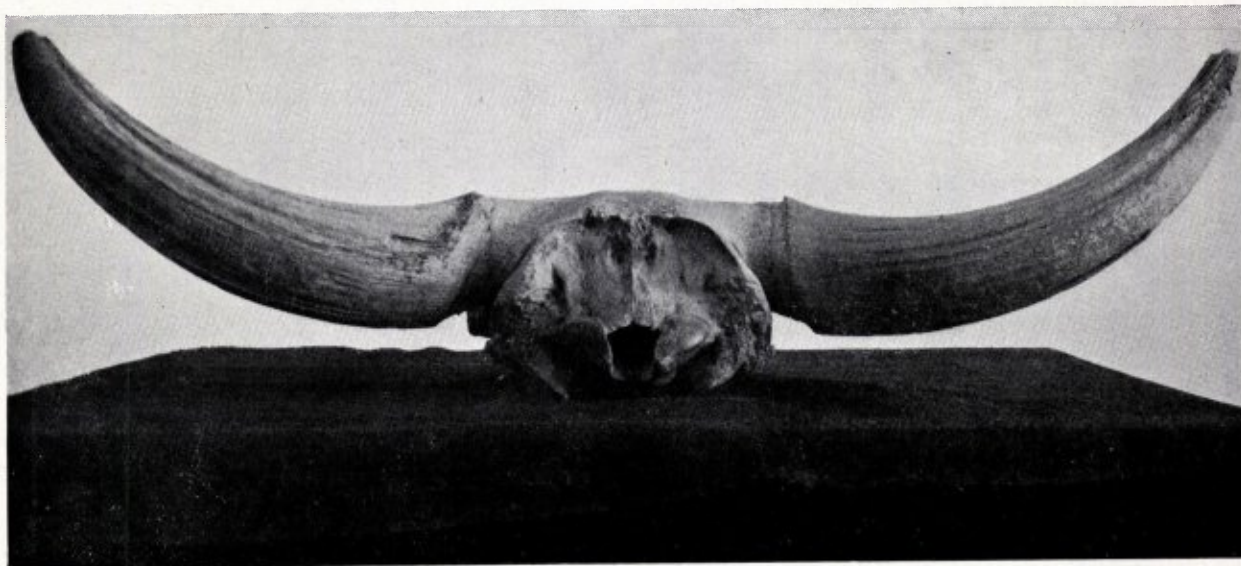

SCHEDDEL MET HOORNPITTEN VAN BISON PRISCUS LONGICORNIS GROM. door E. M. KRUYTZER, (Natuurhistorisch Museum, Maastricht).

Occipital side of the skull. Distance of the tops of the horn-cores 1.18 m.

Deze schedel werd gedurende de tweede wereldoorlog opgebaggerd met het grind in de uiterwaarden van de Maas bij Linne (L.) en in veiligheid gebracht door de heer P. J. J. Dormaar jr. te Roermond, die hem thans in bruikleen heeft afgestaan aan het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

Dit is de eerste schedel van *Bison priscus* (steppenwisent) uit Limburg. De door Crahay (1823) en Staring (1861) vermelde Bison-resten uit Limburg zijn bijna alle spoorloos verdwenen. Een schedel was er niet bij.

Bovengenoemde schedel behoort tot de variëteit *Bison priscus longicornis* Grom., zoals duidelijk is uit de gegevens van Vera Gromova (1935) en Van der Vlerk (1942—1943). De breedte-lengte-index van het os frontale bedraagt 132, welke maat valt binnen de variatie-breedte van *Bison priscus longicornis*, met uitsluiting van de andere variëteiten van *Bison priscus*, door Gromova genoemd.

Uit de verschilpunten tussen de schedels van mannelijke en vrouwelijke individuen blijkt, dat deze schedel afkomstig is van een mannelijk exemplaar. Wat de ouderdom betreft moeten wij deze schedel rekenen tot het Tubantien, daar met het grind, waarin hij werd aangetrof-

fen, vaak mammoetkiezen mee naar boven komen. Trouwens bij de aanvang van het Holoceen was de steppenwisent in onze en de meer zuidelijke streken reeds van het toneel verdwenen.

Summary and the measurements of the horn-cores.

The above skull (Mus. no 4588) was brought up by dredging together gravel in the neighbourhood of Linne (province of Limburg, Netherlands) in the course of Worldwar II. The breadth to length-index is 132. This index excludes the other varieties of *Bison priscus*, mentioned by Gromova (1935). The skull is supposed to have belonged to a male animal and belongs to the Tubantian (Würm Glacial).

Circumference basis horn-cores: 385 mm, length horn-core along outer curvature 550 mm and length horn-core along inner curvature 495 mm.

References.

- Gromova, Vera. Der vorweltliche Wisent (*Bison priscus* Bojanus) in U.S.S.R. Travaux de l'Institut Zoologique de l'Académie des Sciences de l'U.R.S.S., Tome II, livre 2—3, 1935, p. 77—202, avec 12 planches et une carte.
- Vlerk, van der I. M., Kwartaire Bovidae van Nederland. De schedels en de hoornpitten, welke zich bevinden in het Rijksmuseum van Geologie te Leiden. Leidsche Geologische Mededelingen, Deel XIII, (1942—1943), met tabellen 1—7, platen I—XI en „Summary in English”.